Celebrating 25th Year
NEPAN

नेपाल सहभागीमूलक कार्य समूह (नेपान)

२५ औं वार्षिक साधारणसभाको

विस्तृत प्रतिवेदन २०७६

भदौ २१, २०७६

स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान,

जावलाखेल, ललितपुर, नेपाल

नेपाल सहभागीमूलक कार्य समूह (नेपान)
२५औं वार्षिक साधारणसभाको

विस्तृत प्रतिवेदन २०७६
भदौ २१, २०७६
स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, जावलाखेल, ललितपुर, नेपाल

प्रस्तुतकर्ता

चन्द्रबहादुर सर्तुङ्गे
पदम भुसाल

नेपाल सहभागिमूलक कार्य समूह (नेपान)
नेपान घर, दोभान टोल, सहयोगी नगर,
जनता सडक, कोटेश्वर, काठमाडौँ-३२, नेपाल
फोन नं.: ९७७ ०१ ४१५४९३८
इमेलः nepan@nepan.org.np
वेबसाइटः www.nepan.org.np

यस प्रतिवेदनका बारेमा

अहिले देशमा सहभागीमूलक विकास पद्धतिले नयाँ फड्को मारेको छ । विकासमा सहभागितात्मक पद्धति, लोकतन्त्रमा सहभागीमूलक संस्कार, व्यवस्थापनमा सामूहिक सहभागिता आदि अहिले जताततै संस्कारकै रुपमा अभ्यास हुन थालेको छ । सहभागीमूलक पद्धति र सशक्तिकरणको दर्शनलाई आत्मसात गर्ने गरी हाल विश्वभर प्रचलनमा रहेको सहभागीमूलक ग्रामीण लेखाजोखा (Participatory Rural Apprisal) पद्धतिले यस क्षेत्रमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याएको छ ।

सन् १९९० सम्म नेपालमा सहभागीमूलक ग्रामीण लेखाजोखा पद्धतिको वारेमा जानकार भएका व्यक्ति हातमा गन्न सकिने अवस्थामा थिए । तर अहिले देशभरि कम्तीमा एकहजार विकासे कार्यकर्ता यस विषयमा तालिम दिन सक्ने, अभ्यास गर्न सक्ने र प्रर्वद्धनको लागि वकालत गर्न सक्ने भएका छन् । प्रदेश नम्वर १ देखि सुदूरपश्चिम प्रदेशसम्म र हिमालदेखि तराईसम्मै फैलिएका छन् ।

अहिले नेपान २५ औ वर्षको यात्रामा छ । सन् १९९५ अप्रिलमा स्थापना भएको नेपान संस्थापकको रुपमा ३३ जना विकासकर्मी थिए । नेपालका नाम चलेका अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था/गैरसरकारी संस्था परियोजना आदिमा कार्यरत ज्ञान सिक्न आतुर, र पिआरए पद्धति फैलाउने काममा प्रतिवद्ध व्यक्तिहरु यसका प्रारम्भिक सदस्य थिए । नेपान अरु गैरसरकारी संस्थाभन्दा भिन्न एउटा *थिङ्क ट्याङ्क*को रुपमा सञ्जाल भएकोले केही सरकारी अधिकारीहरु पनि यसको सदस्य रहेका छन् । नियमित रुपमा विकास ज्ञान आदान प्रदान र सदस्यको क्षमता अभिवृद्धि यसको मूल एजेण्डा बन्यो । अहिले यस संस्थामा करिव ३०० जना सदस्य छन् ।

नेपान २५औं वर्षमा यात्रा गरिरहँदा सवै सहज र सरल बाटोमा मात्र हिँडेको छैन । कहिले स्रोतको अभाव, कहिले द्वन्द्वको प्रभाव, कहिले सदस्यको उच्च आकाँक्षा आदिजस्ता चुनौती धेरै भोगेको छ । त्यसैले विश्वप्रसिद्ध अध्येता तथा सहभागीमूलक विकास प्रकियाका प्रणेता प्रा.डा. रोवर्ट च्याम्वर्सको भनाईलाई सापट लिने हो भने नेपान नै विश्वका सहभागीमूलक विकाससम्वन्धी नेटवर्कहरुमध्ये एक निरन्तर, गतिशील र रणनीतिक संरचनासहित अगाडि बढेको नमुना नेटवर्क हो । नेपानको यात्रा एक उदाहरणीय यात्रा : धेरै सँस्थाका लागि । नेपालको एक गतिशील नेतृत्व : धेरै सँस्थाको लागि । नेपानको पारदर्शिता एक खुला किताव : धेरै संस्थाको लागि !

नेपानले २०७६ भदौ २१ गते २५ औं वार्षिक साधारणसभा भव्यरूपमा गऱ्यो । करिव १०० जना सहभागीको उपस्थितिमा सम्पन्न उक्त साधारणसभाको अवसरमा भएका विभिन्न क्रियाकलापहरूको विस्तृत विवरण यस प्रतिवेदनमा समेटिएको छ । प्रतिवेदन तयार पार्नमा विशेष योगदान पुर्‍याउनुहुने चन्द्रबहादुर सर्तुङ्गे र पदम भुसाललाई हामी हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छौं ।

उषा अर्याल दाहाल	चेतनाथ कणेल	झविन्द्र भण्डारी
कार्यकारी निर्देशक	निवर्तमान अध्यक्ष	अध्यक्ष

विषयसूची ः

१. पृष्ठभूमि ५

२. उद्घाटन सत्र ५

२.१ स्वागत मन्तब्य ६

२.२ पुस्तक विमोचन र प्रधान सम्पादकहरूको भनाइ ६

२.३ प्रसिद्ध स्मृति लेखन पुरस्कारको घोषणा तथा सम्मान अर्पण ६

२.४ उत्कृष्टसदस्य र कर्मचारी सम्मान ७

२.५ पारस्पारिक जवाफदेहिता परियोजनाको बारेमा जानकारी ७

२.६ अतिथिहरुको भनाई ८

२.७ उद्घाटन सत्रको समापन ८

३. बन्द सत्र ९

३.१ रणनीतिक छलफलहरुको निचोड ९

३.२ सहभागीहरुको जिज्ञासा तथा सुझाव सल्लाह १०

३.३ वार्षिक प्रगति प्रतिवेदनको प्रस्तुतीकरण १३

३.४ वित्तीय प्रगति प्रतिवेदनको प्रस्तुतीकरण १३

३.५ आगामी वर्षको कार्यक्रम योजना तथा बजेट १३

३.६ नयाँ सदस्यको प्रस्ताव र निर्णय १४

३.७. विधान संशोधन प्रस्ताव १४

३.८. नयाँ कार्यसमिति निर्वाचन १४

३.९. निवर्तमान कार्य समितिका सदस्यहरुलाई सम्मान १५

४. निष्कर्ष १५

अनुसूची १६

छापामा नेपान २९

१. पृष्ठभूमिः

नेपाल सहभागीमूलक कार्य समूह (नेपान) सन् १९९५ अप्रिल महिनामा विधिवत स्थापना भई नेपालमा गैरसरकारी क्षेत्रबाट सामाजिक विकास र आमूल परिवर्तनको लागि लगातार कार्य गर्दै आइरहेका विकासकर्मीहरुको सामूहिक प्रयासबाट बामे सर्दै अहिले सन् २०१९ मा २५ औ वर्षगाँठ अथवा रजत जयन्ती मनाइरहेको छ । विभिन्न नीति निर्माताहरु, बौद्धिक व्यक्तित्वहरु र विकासकर्मीहरुवीच गरिएको गहन छलफलबाट नेपानको स्थापना भएको थियो । यी गौरवशाली महत्व वोकेका वर्षहरुमा नेपानले नेपालको सन्दर्भमा सन् १९९० को दशकमा विश्वभरी रजगज गरिरहेको सहभागीमूलक विकास पद्धतिको वकालतको लागि नेपालमा आधारभूमि वनाई हजारौ सहभागीमूलक ग्रामीण लेखाजोखा प्रकिया (Participatory Rural Appraisal-PRA) को वारेमा दीक्षित विकासकर्मीहरु उत्पादन गर्दै आइरहेको छ । जिल्ला प्रशासन कार्यालय, काठमाडौं र समाज कल्याण परिषद्मा सामाजिक संस्थाको रुपमा अर्थात् गैरसरकारी संस्थाको रुपमा दर्ता भए पनि नेपानले स्थापनाको सुरुवाती दिनदेखि नै ज्ञान चौतारी (Think Tank) को रुपमा आफूलाई चिनाइरहेको छ । विभिन्न अध्ययन तथा अनुसन्धानमा सँलग्न भएको नेपानले नेपाली समाजमा बहिष्करणमा परेका अल्पसँख्यक सिमान्तीकृत समुदायको वकालतको लागि सरकारी तथा विभिन्न गैरसरकारी निकायहरुसँग गहन र घनिभूत छलफल गरी विभिन्न परियोजनाको मार्फत समुदायमा अन्तरघुलित भएको छ । विभिन्न रणनैतिक योजना बनाई योजनावद्ध तरिकाले नेपानले आगामी वर्षहरुमा देश सँघीय सँरचनामा गइसकेपछि देखिएको अन्योलताहरु हटाउनको लागि स्थानीय सरकार, प्रादेशिक सरकार र संघीय सरकारवीच विकास र सुशासनका साथै जनसहभागितालाई ख्याल गर्दै योजना निर्माण देंखि कार्यान्वयनको चरणसम्ममा सहभागीमूलक प्रकियाको लागि वहस र पैरवी गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई विभिन्न छलफलमा ल्याउनुका साथै सुशासन र पारस्परिक जवाफदेहिताको प्रवर्द्धन, मानव अधिकार र सामाजिक न्यायको वकालत, सहभागीताको वुभ्फाईलाई व्यापक रुपमा फैलाउनुका साथै नेपानको सँस्थागत क्षमताको सुदृढीकरणको विषयलाई रणनीतिको रुपमा लिएको छ । विभिन्न नियमित स्तरीय प्रकाशनको माध्यमबाट नेपानले लगातार रुपमा आफुलाई Knowledge Sharing सँस्थाको रुपमा उभ्याइरहेको छ ।

२. उद्घाटन सत्र ः

नेपाल सहभागीमूलक कार्य समूह (नेपान) ले स्थापनाको २५औं वार्षिक साधारण सभा यहि मिति २०७६ साल भदौ २१ गते शनिवारको दिन स्थानीय विकास प्रशिक्षण केन्द्र, ललितपुरमा आयोजना गरिएको थियो । बिहान ९:०० वजे बाट औपचारिक रुपमा शुरुवात भएको वार्षिक साधारणसभा नेपानका कार्यसमिति सदस्य श्री कृष्ण सुवेदी "भारद्वाज"ले सञ्चालन गर्नुभएको थियो । २५ औं वार्षिक साधारण सभाको अध्यक्षता नेपानका अध्यक्ष श्री चेतनाथ कणेल गर्नुभएको थियो भने राष्ट्रिय सूचना आयोगका प्रमुख आयुक्त श्री कृष्णहरि बास्कोटा प्रमुख अथिति हुनुहुन्थ्यो । त्यसैगरि अतिथिको रुपमा राष्ट्रिय सभाका सदस्य तथा राष्ट्रिय योजना आयोगका पूर्व सदस्य माननीय विमला राई पौड्याल (नेपान आजीवन सदस्य), सप्रोस नेपालका अध्यक्ष श्री श्रीकृष्ण उपाध्याय, पूर्व अध्यक्ष श्री व्रह्मध्वज गुरुङ्ग, पूर्व अध्यक्ष श्री यशोदा श्रेष्ठ लगायतको समुपस्थिती रहेको थियो । सो सभामा नेपानको संस्थागत सदस्य भिमपोखरा युवा क्लव, बागलुङ्ग लगायत १०३ जना

नेपान सदस्य तथा गैरसदस्यको उपस्थिती रहेको थियो । नेपालको राष्ट्रिय गान बजाई शुरुवात भएको उद्घाटन सत्रमा प्रमुख अथितिले पानसमा दीप प्रज्वलन गरी औपचारिक रुपमा शुरु गरिएको थियो ।

२.१ स्वागत मन्तब्य :

नेपानमा लामो समय आवद्ध हुनुभएकी तथा साविकको कार्य समितिको सदस्य श्री रुपा वस्नेतले २५ औ वार्षिक साधारण सभामा उपस्थित हुनुभएका प्रमुख अतिथिगण, विभिन्न संघ सँस्थाबाट पाल्नुहुने पाहुनाहरु, नेपानलाई लामो समयदेखि साथ दिनुहुने आजीवन तथा साधारण सदस्यहरुलाई हार्दिक स्वागत गर्दै छोटकरीमा आफ्नो सारगर्वित विचार राख्नुभएको थियो ।

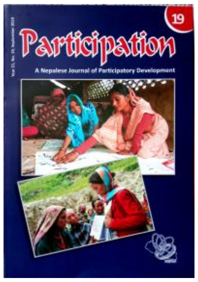

२.२ पुस्तक विमोचन र प्रधान सम्पादकहरूको भनाइ :

नेपानले सामाजिक विकासका विभिन्न समसामयिक विषयहरुलाई गहनरुपमा अध्ययन अनुसन्धान गरी समय समयमा पुस्तक तथा विभिन्न प्रकाशनहरु प्रकाशित गर्दै आएको छ । प्रकाशनलाई अनुसन्धानमा आधारित बनाई समकालिन विषयहरुमाथि विज्ञहरुको विचार प्रकाशित गर्दै आएको छ । २५ औ वार्षिक साधारण सभाको सुअवसरमा पनि नेपानको नियमित प्रकाशनहरु “सहभागिता-५३” (सुचना प्रविधि विशेषाङ्क) र Participation-19 को साथै नेपानको स्थापनाकालदेखि विभिन्न पदमा रही अमूल्य सहयोग गर्नुहुने पूर्व अध्यक्ष डा. भोला दाहाल (स्व.) को स्मृतिमा उहाँको लेखहरुको सँग्रह पुस्तक “सहभागीतामूलक विकास वहस”को विमोचन गरिएको थियो । प्रमुख अतिथि कृष्णहरि बास्कोटाले यी तिन पुस्तकहरुको विमोचन गर्दै गर्दा सहभागिताका प्रधान सम्पादक श्रीराम केसी र Participation का प्रधान सम्पादक डा. अनोज क्षेत्रीले पुस्तक तयारीको सम्वन्धमा आफ्नो अनुभवहरु बताउनुभएको थियो । स्तरीय लेखहरुको सँकलनमा ध्यान दिनुपर्ने र आगामी दिनहरुमा यी पुस्तकहरुलाई अझ स्तरीय बनाई अन्तराष्ट्रिय स्तरमा स्थापित गराउनु पर्ने आवश्यकता रहेको दुवै प्रधानसम्पादकहरुको भनाईको सार थियो । साधारण सभामा उपस्थित हुने सवैलाई विमोचित गरिएका प्रकाशनहरु वितरण गरिएको थियो ।

२.३ प्रसिद्ध स्मृति लेखन पुरस्कारको घोषणा तथा सम्मान अर्पण :

“प्रसिद्ध स्मृति लेखन पुरस्कार” को वारेमा नेपान कार्य समिति सदस्य श्री रुपा मुनकर्मीले बताउनुभएको थियो । नेपानका अध्यक्ष चेतनाथ कणेलका छोरा स्व प्रसिद्ध कणेलको नाममा रु १ लाख राशी भएको अक्षय कोष नेपानमा स्थापना गरी “प्रसिद्ध स्मृति लेखन पुरस्कार” पुरस्कार गतवर्षदेखि प्रदान गरिदै आएको छ । यो वर्षको पुरस्कार सहभागितामूलक विकास प्रकियाको महत्वको बारेमा कलम चलाउदै आउनुभएका डा. विष्णुराज उप्रतीलाई प्रदान गरिएको थियो । उहाँले विगत २५ वर्ष देखि विभिन्न विश्वविद्यालयमा प्राध्यापन गर्दै आउनुभएको छ । करिव ५७ वटा जति पुस्तक प्रकाशन र सम्पादन गर्नुका साथै १५ वटा अन्तराष्ट्रिय पत्रिकामा लेख्नुभएका उप्रेतीले द्वन्दको विषयमा विद्यावारिधी गर्नुभएको छ । सम्मान पत्र र नगद पुरस्कार राशी रु १०

हजार सहित खादा ओढाएर डा. उप्रेतीलाई उहाँको लेखनमा अझ तिव्रता आओस भन्ने शुभेच्छा व्यक्त गरिएको थियो । डा. उप्रेतीले यसरी सम्मान गर्नुभएकोमा नेपाल सहभागीमूलक कार्य समूह (नेपान) र “प्रसिद्ध स्मृति कोषप्रति आभार व्यक्त गर्नुभएको थियो । यस पुरस्कार र सम्मानले आफुलाई झन् धेरै लेखनको लागी प्रोत्साहन गरेको र यसले भविष्यमा सहभागीतामूलक विकास लेखनमा अनवरत रुपमा खटिनुभएका लेखकहरुलाई उत्साह थप्ने कुरामा विश्वास व्यक्त गर्नुभएको थियो । यो पुरस्कार गत वर्षेसह-प्राध्यापक श्री गम्भिर बहादुर हाडाले प्राप्त गर्नुभएको थियो ।

२.४ उत्कृष्ट सदस्य र कर्मचारी सम्मान ः

२५ औ साधारण सभाको सुअवसरमा नेपानले आफ्ना सदस्यहरुको स्वयमसेवी भावनाको उच्च कदर गर्दै विगतमा जस्तै यो वर्ष श्री प्रकाश वुढामगरलाई उत्कृष्ट सदस्यको रुपमा सम्मान गरेको थियो । वुढामगरले नेपानलाई निरन्तररुपमा आवश्यकता अनुसार परियोजना प्रस्ताव लेखन, प्रतिवेदन तयारी लेखन लगायतका विभिन्न कार्यमा गुणस्तरिय सेवा प्रदान गरेकोमा उच्च मूल्याकँन गर्दै यो सम्मान गरेको थियो ।

त्यसैगरि विगतमा जस्तै नेपान सचिवालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुमा सकारात्मक सेवाभावको विकास तथा उच्चतम् कार्यको मूल्याँकन गर्दै यो वर्ष कार्यक्रम तथा सुचना अधिकृत श्री आशिष पाठकलाई उत्कृष्ट कर्मचारीको रुपमा सम्मान गरिएको थियो । पाठकले केही समय कार्यकारी निर्देशकको अनुपस्थितिमा कायम मुकायम भई कुशल तरिकाले नेपानको व्यवस्थापकीय कार्य सम्पादन गर्नुभएको थियो ।

२.५ पारस्परिक जवाफदेहिता परियोजनाको बारेमा जानकारी ः

२५ औ वार्षिक साधारण सभामा FHI 360 को सहयोगमा सञ्चालित नागरिक समाज तथा पासस्परिक जवाफदेहिता परियोजना (Civil Society Mutual Accountability Project: CS MAP) को वारेमा श्री गोविन्दराज पौडेल (क्षमता विकास विशेषज्ञ) ले परियोजना कार्यन्वयनको दौरान भएका सिकाईहरुको वारेमा बताउनुभएको थियो । नेपाल सरकारसँगको समन्वयको लागि नागरिक समाज तथा संघसंस्थाहरूको प्रयासहरुलाई मजवुत बनाउने, सार्वजनिक सेवा प्रदायक संघसंस्थाहरुको राष्ट्रिय, जिल्ला र समुदायस्तर विच हुने क्रमवद्ध समन्वयमा सुधार र नागरिक समाज वा सँघसँस्थाहरुको सँस्थागत सुशासन क्षमतामा सुधार ल्याउने आदि मुख्य उद्धेश्य भएको यो परियोजना २३ जनवरी २०१७ देखि ३० जुन २०१९ सम्म सञ्चालन भएको थियो । यो परियोजनामा नेपानले क्षमता विकास विशेषज्ञको रुपमा सेवा प्रदान गरेको थियो ।

२.६ अतिथिहरुको भनाइ :

सुचना प्रविधिमा विश्वमा भइरहेको प्रगति, यसका अवसर र चुनौतीहरुको वारेमा व्यापक वहस र छलफल चलिरहँदा "सहभागिता ५३" पनि सुचना प्रविधि विशेषाङ्क रहेको थियो । सुचना प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरी आम मानिसको जीविकोपार्जन, तिनै तहका सरकारको सुशासन कायम गर्नमा सुचना प्रविधिको प्रयोग र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रामक शासन व्यवस्था भएको नेपालमा सूचना प्रविधिको सहि सदुपयोग कसरी गर्न सकिन्छ भन्ने विषयमा सहभागितामा विभिन्न लेखहरु छापिएका छन । यसै सन्दर्भमा, राष्ट्रिय सूचना आयोगका प्रमुख आयुक्त कृष्णहरि वास्कोटाले सुचनाको माग गर्नु आम नागरिकको अधिकार र आवश्यक सूचना प्रदान गर्न' सरकारको दायित्व भएको कार्यक्रममा बताउनु भएको थियो । उहाँले नेपानको २५औं वाषिक साधारण सभाको उपलक्ष्यमा बधाई एवँ शुभकामना व्यक्त गर्दै सुचना प्रविधिको सदुपयोगले लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थालाई थप मजवुत गर्न सहयोग पुग्ने बताउनु भएको थियो । साथै समृद्ध नेपाल : सुखी नेपालीको अभियान पुरा गर्न सहभागीमूलक विकास प्रकियालाई जोड दिदै मुलुकलाई समृद्ध बनाउन मदिरामुक्त गरिनुपर्ने, खाद्यन्न तरकारी र माछामासुमा आत्मनिर्भर हुनुपर्ने, युवालाई स्वदेशमा नै रोजगारी सुनिश्चित गरिनुपर्ने, रासायनिक मललाई विस्थापित गरी जैविक मलको कारखाना सातै प्रदेशमा स्थापना हुनुपर्ने लगायतका सुझावहरु प्रदान गर्नुभएको थियो ।

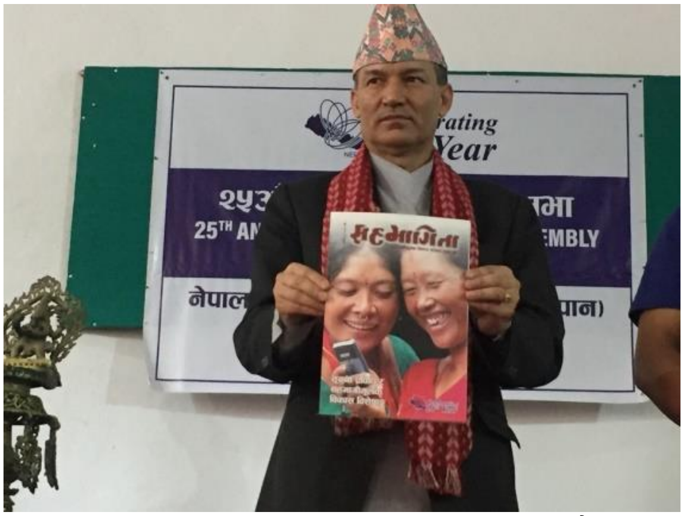

नेपानको २५औं वार्षिक साधारण सभामा विशेष अतिथिको रुपमा आमन्त्रित हुनु भएका राष्ट्रिय सभा सदस्य तथा राष्ट्रिय योजना आयोगका पूर्व सदस्य माननीय विमला राई पौड्यालले, देशले संघीयता कार्यन्वयन गर्दै गर्दा कानुन तर्जुमा प्रकियामा वकालत, नीतिगत पैरवी गर्न तथा प्रदेश र स्थानीय तहमा सहभागीतामूलक लेखाजोखा पद्धतिद्वारा समावेशितालाई स्थापना गर्न नेपानको उल्लेखनीय भूमिका हुन सक्नेमा जोड दिनु भएको थियो ।

२.७ उद्घाटन सत्रको समापन :

नेपानको २५ औं वार्षिक साधारण सभाको उद्घाटन सत्रको समापन गर्नु अघि प्रमुख अतिथि तथा राष्ट्रिय सुचना आयोगका प्रमुख आयुक्त कृष्णहरि बास्कोटा, राष्ट्रिय सभाका सदस्य तथा योजना आयोगका सदस्य माननीय डा. विमला राई पौडेल, पूर्व अध्यक्ष लगायत सवैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दै नेपानका अध्यक्ष श्री चेतनाथ कनेलले आफ्ना विचार व्यक्त गर्नु भएको थियो । उहाँले नेपानको गरिमाको रुपमा नियमित रुपमा साधारण सभा, नियमित रुपमा कार्य समितिको चयन तथा विभिन्न क्षेत्रका दिग्गज व्यक्तिको उपस्थिति आदि रहेको बताउनु भयो । अध्यक्षको रुपमा नेपानको कार्यकालको समयमा विभिन्न समस्याका बावजुत

तथा नेपानलाई कार्यस्थलको आधारमा दोस्रो घर बताउने चेतनाथ कणेलले नेपानलाई सकेसम्म योगदान दिन सफल भएको अनुभूति भएको उल्लेख गर्नुभएको थियो । स्व. भोला दाहालको पुस्तकलाई अझ व्यापक रुपमा लग्नुका साथै भोला दाहाल स्मृति सम्मान पुरस्कारको स्थापना गरी उहाँप्रति सम्मान व्यक्त गरिएको बताउनु भएको थियो ।राष्ट्रिय योजना आयोग, विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय सँघ सँस्थाहरु, खास गरि दुई अन्तर्राष्ट्रिय सँस्था Global Alliance for the Rights of Older People (GAROP) जुन LONDON मा रहेको छ र HelpAge Global Network को नेपान सदस्यको रुपमा रहेको छ,सँग सँस्थागत सम्वन्ध बढाउने कोशिस गरिएको पनि बताउनु भएको थियो । यसले गर्दा नेपानका सदस्यहरुको क्षमता अभिवृद्धिमा सहयोग पुगिरहेको कुरा पनि उहाँले जानकारी गराउनु भयो । नेपानको कोष बृद्धि तथा यसको दिगो रुपमा सञ्चालन गर्नु अहिलेको मुख्य चुनौतीको रुपमा रहेको कुरामा उहाँको जोड थियो । उहाँले नेपान दिनलाइ “सहभागिता दिवस”को रुपमा स्थापना गर्नको लागि विभिन्न सँघसँस्थाहरुसंग समन्वय गरिएको तथा नेपानले प्रकाशन गरेका विभिन्न पुस्तकहरुलाई अन्तर्राष्ट्रिय रुपमा स्थापित गर्नको लागि कोशिस गरिएको साथै सहभागिता र Participation लाई अझ गुणस्तरीय बनाउनको लागि नेपानले हरसम्भव कोशिस गरिरहेको पनि बताउनु भयो । उहाँले सहभागिताको आगामी ५४ औं अँक नेपाल संघीयतामा गईसकेपछि स्थानीय, प्रादेशिक तथा सँघीय सरकारले गरेका उत्कृष्ट तथा अनुकरणीय कार्यको साथै सुशासन र सहभागीतामूलक विकास प्रकिया मुख्य विषयको रुपमा हुने घोषणा गर्नु भयो । उहाँले सँस्थाको नीतिगत विषयको लागी नेपानले यो वर्ष आन्तरिक लेखापरिक्षण शुरु गरेको र आगामी ५ वर्ष भित्रमा नेपालका सातै प्रदेशमा नेपानको सम्पर्क कार्यालय खोल्ने योजना सुनाउन भएको थियो । नेपानलाई अझ प्रभावकारी रुपमा लग्नको लागि Think Tank वा ज्ञान केन्द्रको रुपमा लग्नुपर्ने पनि उहाँले बताउनु भएको थियो । अन्तमा आगामी कार्य समितिको लागि निर्वाचन मण्डलमा सँयोजकको रुपमा श्री श्रीराम केसी र सदस्यमा श्री मणिभद्र शर्माको नाम घोषणा गरी सवैलाई धन्यबाद दिदै २५ औं वार्षिक साधारण सभाको उद्घाटन सत्रको समापन भएको घोषणा गर्नु भएको थियो ।

३. बन्द सत्रः

नेपानको विधान अनुसार सभा संचालन गर्न ६० प्रतिशत हुनुपर्ने र सो को गणपुरक प्रतिनिधिहरूको संख्या ४५ हुनुपर्नेमा यो साधारणसभामा ७५ (१४ महिला र ६१ पुरूष) जना नेपान सदस्यहरूको उपस्थिति भएकाले बन्द सत्रको कार्वाही अगाडि बढाईयो । बन्द सत्र दिउँसो १ बजेदेखि ५ बजेसम्म चलेको थियो । साथै, बन्द सत्रमा गरिएका निर्णयहरुमा हस्ताक्षर गर्नको लागि डा. रोजी जोशी र श्री रविन्द्र भट्टराईलाई मनोनित गरिएको थियो ।

३.१ रणनीतिक छलफलहरुको निचोड

बन्द सत्रको शुरुवातसँगै नेपानका कार्यकारी निर्देशक उषा अर्याल दाहालले नेपानले एक वर्षसम्म गरेको विभिन्न विषयहरु, नेपानको नाजुक कोषको अवस्था, सँघीयता पछिको नेपानको परिचालन, नेपानलाई मोडल नेटवर्क रुपमा कसरी लैजाने आदि इत्यादि विषयमा प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । त्यसै शिलशिलामा २६ अप्रिल २०१९ मा Ex-Coordinator हरुको वैठक आयोजना गरी नेपानको क्षमता वलियो बनाउनको लागि कस्तो रणनीति आवश्यक हुन्छ भन्ने विषयमा छलफल भएको थियो । नेपानमा Fundraising Committee छ, जसको वैठक अप्रिल २८, २०१९ मा भएको थियो जसमा कोष अभिवृद्धिको लागि कस्ता खालका रणनीतिहरु बनाउनु पर्ला, के कस्ता कार्यक्रम आयोजना गर्न सकिएला भन्ने विषयमा छलफल भएको थियो । मे ५, २०१९ मा नेपानका पूर्व अध्यक्षहरु सँग भएको वैठकमा नेपानलाई कसरी अझ प्रभावकारी रुपमा लग्न सकिन्छ, कसरी यसलाई मोडेल नेटवर्कको रुपमा लग्न सकिन्छ भन्ने विषयमा छलफल भएको थियो ।

यसरी, निचोडको रुपमा नेपानले Fundraising को लागि अवसर र पहुँच भएका नेपान सदस्य जिम्मेवारी हुनुपर्ने, Funding र Branding को लागी विभिन्न Intelligence को प्रयोग गरिनुपर्ने, Association of Internation NGOs in Nepal (AIN) र Non Resident Nepali Association (NRNA) सँगका विभिन्न योजनाको साथ समन्वय गरिनुपर्ने, नेपानले गरिने खर्चमा Value For Money को रणनीति अवलम्वन गरिनुपर्ने र Fundrasing को अभाव भएको वेलामा कसरी नेपान माथि उठ्न सकेको थियो, त्यसलाई पुर्नविचार गरिनुपर्ने रहेको छ। नेपानको सदस्यहरुले प्रदान गर्ने समयलाई ख्याल गरिनुपर्ने, स्रोत केन्द्र (Resource Centre) लाई Development Centre को रुपमा लैजानु पर्ने खाँचो रहेको साथै प्रविधिमैत्री वनाउनु पर्ने रहेको छ । सामाजिक सञ्जाललाई भरपुर रुपमा प्रयोग गर्नुका साथै सहभागिता र Participation को लागि विभिन्न विश्वविद्यालयसंग समन्वय गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको उल्लेख गर्नु भएको थियो । स्थानीय सरकारको सफलताका कार्यक्रमहरुलाई नेपान सँगको समन्वयमा प्रकाशन गरि अरु निकायलाई अनुकरणीय कार्यको रुपमा प्रकाशित गर्न सकिने कुरा उल्लेख गर्नु भएको थियो ।

३.२ सहभागीहरुको जिज्ञाशा तथा सुझाव सल्लाह ः

क) तोया गौतम, *सदस्य,*

- नेपानलाई ज्ञान केन्द्रको रुपमा लैजानु पर्ने ।
- Think First NEPAN को अवधारणा सवै सदस्यले लिनुपर्ने ।
- नेपानका सदस्यहरुले आफ्नो सँस्थामा विभिन्न कार्यक्रम आउदा नेपानलाई कसरी समेट्न सकिन्छ भन्नेमा छलफल गरिनुपर्ने ।
- स्थानीय सरकारसंगको सहभकार्यमा हुने गतिविधिको बारेमा ।
- Case Story लेखनमा मैले योगदान दिन तयार छु ।
- नेपानका सदस्यहरुको विज्ञतालाई विभिन्न तालिम आयोजना गरि कोष वढाउन सकिने ।
- स्थानीय निकायहरु सँग आवश्यक समन्वय गरी विभिन्न क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु गर्न सकिने ।

ख) डा. विनोद भट्ट, *पूर्व अध्यक्ष,*

- विगतको गल्तीहरुवाट पाठ नसिक्ने प्रचलन नेपानमा रहेको ।
- उद्घाटन सत्र लामो भएको अव यसलाई छोट्याउनु पर्ने ।
- Resource Centre किन प्रयोग भएन, यसको कारण के के हुन् उल्लेख गरिनुपर्ने ।
- हरेक समयको ख्याल गरी काम गरिनुपर्ने ।

ग). डा. नानीराम सुवेदी, *पूर्व अध्यक्ष,*

- अधिकाँश पुराना सँस्कारको अनुकरण गर्ने तर नया कुरा गर्ने, कतै नमिलेको ।

- नेपानले पनि समय सान्दर्भिक रुपमा लग्नु पर्ने ।

- हरेक सदस्यले स्वयमसेवाको रुपमा २५ घण्टा दिने, अहिलेको समयमा यो कसरी सँभव छ ? भौतिक रुपमा नेपानको सदस्य नेपान कार्यालयमा आएर समय दिन सक्दैन जस्तो लाग्छ अव यसालाई कसरी लग्न सकिन्छ ?

- नेपानले स्थानीय निकायसँग काम गर्नुपर्ने हुन्छ तर यो चुनौतिपुर्ण छ । सँभावना कहाँ छ भने, स्थानीय निकायसँग बजेट छ, हामीले आर्कषक कार्यक्रम देखाउन सकेको खण्डमा यो कुरा सँभव छ ।

- के कुरा व्यवहारिक हुन्छ , त्यो विषयमा ख्याल गर्नु पर्ने हुन्छ ।

घ). राजवहादुर गिरी, *सदस्य,*

- सातवटा प्रदेशमा जानुपर्ने र उक्त कार्यको लागी नेपान सदस्यलाई परिचालित गरिनुपर्ने । म निश्चित घण्टा योगदान गर्न तयार छु, अरु कोहि हुनुहुन्छ ?

- Contribution के लाई भन्ने विषयमा स्पष्ट गरिनुपर्ने ।

- महिला उपमेयरको लागी स्पष्ट कार्यक्रमको प्रस्ताव लैजानुपर्ने ।

- सकारात्मक तरिकाले क्षमता भएको व्यक्तिलाई पदिय जिम्मेवारी दिनुपर्ने ।

ङ). रविन्द्र भट्टराई, *सदस्य,*

- नेपानले विज्ञहरुलाई प्रयोग गरी परियोजना ल्याउन तत्पर हुनुपर्ने ।

- मोडेल नेटवर्कको रुपमा स्थापित गरिनुपर्ने ।

- विभन्न Training हरुको प्याकेज बनाउन सकिने । जस्तै : PRA Training

च. डा. रोजी जोशी, *सदस्य,*

- सुशासन, पारदर्शिता, जवाफदेहीताको सन्दर्भमा नेपानले वहस गर्न सक्छ ।

- Fund Raising मा सन्दर्भमा नेपालमा NGO लाई दुई प्रकारका सँस्था दर्ता गरेको पाइन्छ । जस्तैः NGOs and PVT. LTD. यसपनि विचार गर्न सकिन्छ ।
- Business modality मा जान पनि सकिन्छ । छलफल गर्न सकिन्छ । Business Committee गठन गरी विभिन्न रणनीति बनाउन सकिन्छ ।

छ). मणिभद्र शर्मा, *संसथागत सदस्य प्रतिनिधि (बिवाईसी बाग्लुङ),*

- स्थानीय स्तरको सँघसँस्थाको लागि विभिन्न कार्यक्रम बनाउन सकिन्छ ।

- विभिन्न विचारहरुलाई आम आधारभुत रुपमा लैजानुपर्ने देखिन्छ ।
- सहभागीता र Participation स्थानीयस्तरमा निकै प्रभावकारी भएको जसले परियोजना सफल पार्नको लागी सहयोग हुने ।
- विकाससंग जिज्ञासुहरु जो समुदायस्तरमा काम गर्छन, उनीहरुलाई सहभागीता राम्रो स्रोत भएको छ ।
- वार्षिक साधारण सभा पालैपालो जिल्ला जिल्लामा गरिनुपर्ने जसले गर्दा स्रोत व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ ।

ज). गोविन्दराज पौडेल, *सदस्य,*

- नेपानको अग्रज सदस्यहरुले केही मुख्य भूमिका खेल्नुपर्ने ।
- नेपान सदस्यहरुले विभिन्न तालिममा आफ्ना सहकर्मीहरुलाई पठाउन सकिने ।
- नेपान सँघीय सँरचना अनुसार काम गर्न तयार रहनुपर्ने ।

झ). राघवराज रेग्मी, *पूर्व अध्यक्ष,*

- नेपानको Founding Philosophy नयाँ पुस्तामा लैजानुपर्ने ।
- नेपान अरु NGOs भन्दा अलिक फरक भएको । जव नेपानलाई अलिक समस्या भएको खण्डमा पूर्व अध्यक्षहरु सक्रिय हुन्छन्/भएका छन् ।
- नेपानलाई सिकाइ केन्द्रको रुपमा लगेको खण्डमा सदस्यहरु आकर्षित हन्छन् । त्यसको लागि गुणस्तरीय कार्यक्रम गरिनुपर्ने ।
- नेपानले आफ्नो कार्यक्रम बनाएर Proactive रुपमा जादाँ Branding and Marketing गर्न सकिने ।

ञ). उत्तम उप्रेती *(छलफलको निष्कर्ष) पूर्व अध्यक्ष,*

- नेपानका सदस्यको माया भएको कारण नेपान अहिले सम्म आएको ।
- Branding and Marketing को विषयमा आफनो क्षमता भएको विषयमा स्थानीय निकायसँग समन्वय गरिनुपर्ने ।
- Reflection को सम्वन्धमा, विभिन्न विचारको निष्कर्षको रुपमा Fundraising को लागी नेपानले Project Apply गर्ने की नगर्ने आदि विषयमा छलफल भइरहन्छ । सँस्था सँचालनको लागी Fund को आवश्यकता भएको ।
- आवश्यकता ठाँउ अनुसार फरक फरक हुन्छन । त्यसैले नेपानले सानो सानो कार्यको लागी तालिम आयोजना गर्न सकिन्छ ।

- मूलभूत रुपमा भन्दा नेपानले सदस्यहरुको विज्ञतालाई नै प्रयोग गरिनुपर्छ ।

- क्षेत्रीय सँघसँस्थाहरु सँग मिलेर कार्यक्रम गर्न सकिने ।

- Right ठाउँ मा Right Input नभएको हो कि जस्तो लाग्छ । जसको समाधान Proactive नै हुनुपर्छ ।

३.३ वार्षिक प्रगति प्रतिवेदनको प्रस्तुतीकरणः

२५ औ वार्षिक प्रतिवेदन नेपानका कार्यकारी निर्देशक श्री उषा अर्याल दाहालले प्रस्तुत गर्नु भएको थियो । मुख्य उपलब्धिको रुपमा नागरिक समाज तथा पासस्परिक जवाफदेहिता परियोजना (Civil Society Mutual Accountability Project: CS MAP), Parliament Support Project, Humanitarian Accountabilty Monitoring Initiative (HAMI) सँगको कार्यक्रम, DFID को सहयोगमा MOTT MacDonald को व्यवस्थापनमा सँचालित सम्वोधन परियोजना, ज्येष्ठ नागरिक महासँघ (National Senior Citizen Federation-NASCIF) र एजिङ्ग नेपाल (AGEING NEPAL) सँग मिलेर ज्येष्ठ नागरिकको विषयमा विभिन्न कार्यक्रम भएको, Participation र सहभागिता, भोला दाहाल स्मृति पुरस्कार, सहभागिता विकास लेखन आदि विभिन्न कार्यक्रम गरिएको थियो । ६१ वटा विभिन्न पुस्तकहरु नेपाल स्रोत केन्द्रमा थप गरिएको छ । मुख्य समस्या र चुनौतीको रुपमा परियोजना पाउन अत्यधिक प्रतिष्पर्धा रहेको, सदस्यहरुको समय, सदस्यहरुलाई जिम्मेवारी रुपमा परिचालन कठिन रहेको आदि रहेका छन् भने अवसरको रुपमा स्थानीय निकाय, Like Minded Organization र परियोजनामा सहकार्य गरेका सँस्थासँग थप कार्य गर्न सकिने आदि रहेका छन् । सिकाइको रुपमा Proactive कार्यक्रमहरु गरिनुपर्ने, नेपानलाई समय सान्दर्भिक बनाउनुपर्ने, सदस्यहरुलाई धेरै भन्दा धेरै परिचालिन गरिनुपर्ने, स्रोत केन्द्रलाई पाठकमैत्री गरिनुपर्ने, Monthly Sharing Programme मा उपस्थित कम भएको कारण प्रभावकारी हुन नसकेको आदि रहेका छन् ।

३.४ वित्तिय प्रगति प्रतिवेदनको प्रस्तुतीकरणः

नेपान कार्यसमितिका कोषाध्यक्ष श्री तेज सुनारले आ.व. २०७५/७६ को वित्तिय विवरण पेश गर्नु भएको थियो । उक्त विवरण अनुसार नेपानको आ.व. २०७५/७६ को जम्मा आम्दानी रु. १,६०,४३,६८२ (एक करोड साठी लाख त्रिचालिस हजार छ सय बयासी रुपैया मात्र) र जम्मा खर्च रु. १,४६,३२,२५१ (एक करोड छ्यालिस लाख बत्तिस हजार दुई सय एकाउन्न रुपैया मात्र) रहेको थियो । यसको थप जानकारी अनुसुची ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ । साथै आवश्यक गहन छलफल पछि सर्वसम्मत रुपमा प्रतिवेदन पास गरि आगामी वर्षको अडिटको लागी अडिटरको रुपमा विगत २ वर्ष देखि लेखा परिक्षण गरिरहेको संस्था D.&G. Associate and Chartered Accountants लाई नै कार्य समितिको निर्णयानुसार प्रस्ताव गरिएको र सर्वसम्मत रुपमा नियुक्ति गरिएको थियो ।

३.५ आगामी वर्षको कार्य योजना तथा बजेट ः

नेपानले आगामी वर्षको कार्यक्रमहरुलाई २५औं वार्षिक साधारण सभामा पेश गरेको थियो । जस अन्तर्गत केही मुख्य कार्यक्रमहरुलाई तल वुदागत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ । देहायका कार्यक्रमहरु सम्पन्न गर्नको लागि आ.व. २०७६/७७ मा जम्मा ७ करोड ९२ लाख ९७ हजार २ सय ४४ रुपैयाको बजेट प्रस्तुत गरिएको छ ।

- स्थानीय निकायहरुको प्रोफाइल र सहभागीतामूलक योजना निर्माणमा सहजीकरण गर्ने ।
- ज्येष्ठ नागरिक महासघँ र अन्य सँस्थाहरुसंग मिलेर सहभागीमूलक कार्यशाला आयोजना गर्ने ।
- नेपानमा रहेका अध्ययन सामाग्रीहरुको निरन्तर प्रकाशन र विक्रि वितरण गर्ने ।
- नागरिक समाजको सहभागीतामा राष्ट्रिय स्तरको तालिम, कार्यशाला आयोजना गर्ने ।

- नियमित प्रकाशनहरु ।
- रेडियो टिभी. कार्यक्रमको उत्पादन तथा सहभागीतामूलक अवधारणाको प्रर्वद्धन गर्ने ।
- विभिन्न संघसंस्थासंग मिलेर प्रकोप प्रभावितहरुको लागी विभिन्न कार्यक्रम आयोजना गर्ने ।
- ज्येष्ठ नागरिकहरुको सम्वन्धमा वनेका कानुनी तथा नीतिगत प्रष्ट र अद्यावधिक गर्ने ।
  यो कार्यक्रमलाई यो साधारणसभाबाट निवाचित भएर आउने कार्यसमितिलाई आवश्यकता र औचित्यताका आधारमा परिमार्जन गर्ने अनुमतिसहित अनुमोदन गरिएको थियो ।

३.६ नयाँ सदस्यको प्रस्ताव र निर्णयः

नेपान कार्यसमितिको सदस्य पद्मा शाक्यले नयाँ सदस्यताका लागि परेका आवेदनमध्येबाट कार्यकारी समितिले उपयुक्त छानेका व्यक्तिहरुलाई सदस्यता प्रदानको प्रस्ताव गर्नु भएको थियो । प्रस्तावित नामावली सर्वसम्मत रुपमा पारित गरिएको थियो ।

नामावली :

१ श्री प्रेमकुमार स्याङ्गवो, भरतपुर, चितवन

२ श्री गीता पौडेल, माइजोगीमाई गाउँपालिका, इलाम

३ श्री बद्रि अर्याल, पोखरा, कास्की

४ श्री डा. नरेन्द्र सिँह ठगुन्ना, शान्तिनगर ३१, काठमाडौँ

५ श्री अनिता पाण्डे पन्त, भैसेपाटी, ललितपुर

३.७. विधान सँशोधन प्रस्तावः

कार्यसमितिको निर्णयअनुसार कार्यसमिति सदस्य श्री कृष्ण सुवेदीले सँयोजन गरी प्रस्तुत गरिएको विधान सँशोधन प्रस्ताव यो वार्षिक साधारणसभाले थप गृहकार्य गरी आगामी वार्षिक साधारणसभा हुनुभन्दा केही दिन पहिला नै सम्पूर्ण सदस्यहरुलाई सर्कुलर गर्ने र त्यसै अनुसार अर्को साधारणसभाले निर्णय गर्ने गरी हाललाई स्थगन गर्ने निर्णय गरिएको थियो ।

३.८. नयाँ कार्यसमिति निर्वाचन :

नेपानको २५ औँ वार्षिक साधारणसभाले नेपानका आजीवन सदस्य तथा पूर्व नेटवर्क सँयोजक श्री झविन्द्र भण्डारीलाई अध्यक्ष पदमा सर्वसम्मति रुपले चयन गरेको छ । यस्तैगरी सदस्यहरुमा श्री रुपा वस्नेत, श्री रुपा मुनकर्मी, श्री तोया गौतम, डा. मीनाक्षी दाहाल, श्री सुनिल यादव, श्री विर्ख क्षेत्री, श्री अनिरुद्धनाथ शुक्ला र श्री विनोद तिमल्सिना लाई पनि सर्वसम्मतिले चयन गरेको छ । त्यसैगरी, नेपानको अब वन्ने कार्य समितिलाई पदावधि बाँकी रहनुभएका कोषाध्यक्ष श्री तेज सुनार, सदस्यहरु श्री पदम भुसाल र श्री पद्मा शाक्यले निरन्तरता दिनुहुनेछ । यसरी निवर्तमान अध्यक्ष पदेन सदस्य र नेपानको कार्य समिति कार्यकारी निर्देशक पदेन सचिव (मताधिकार नभएको) सहित १४ सदस्यीय रहेको छ ।

निर्वाचन कार्यक्रमपश्चात नवनिर्वाचित अध्यक्ष श्री भ्फविन्द्र भण्डारीले नेपानलाई प्रभावकारी रुपमा लैजानुका साथै विभिन्न सँघसँस्थाहरुसँग समन्वय गरी नेपानलाई सँघीयता बमोजिम लैजाने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्नु भएको थियो । उहाँले स्थानीय सरकारसँग समन्वय गरी विभिन्न कार्यक्रम गर्न सकिने बताउनुभएको थियो । विभिन्न विश्वविद्यालय, नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोगसँग गरिएको विभिन्न कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनुका साथै नयाँ थप क्षेत्रहरुको पहिचान गर्न नेपान पनि आफैमा परिवर्तन हुनेमा पनि उहाँको प्रतिवद्धता थियो । नेपानलाई प्रतिष्पर्धात्मक वातावरणमा स्थापित गर्नको लागि प्रभावकारी योजना निर्माण गरी यसले नियमित रुपमा प्रकाशित गर्दै आएका विभिन्न प्रकाशनहरुलाई अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चारमाध्यमसँग जोडेर यसको क्षेत्रलाई अझ व्यापक गर्न सकिनेमा विश्वास व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

३.८. निवर्तमान कार्य समितिका सदस्यहरुलाई सम्मान ः

नेपानको २५ औं वार्षिक साधारण सभामा नेपानको कार्य समितिमा रही दुईको कार्यकारी सेवा अवधि समाप्त भएका नेपान अध्यक्ष श्री चेतनाथ कणेल, Immediate Past Chairperson (IPC) श्री उत्तम उप्रेती, सदस्यहरुमा डा. अनोज क्षेत्री, श्री अश्विनकुमार पुडासैनी, श्री रुपा मुनाकर्मी, श्री रुपा वस्नेत, श्री श्रीराम केसी, श्री कृष्ण सुवेदी र श्री नन्दलाल माझी र डा. मीनाक्षी दाहाललाई नेपानका पूर्व अध्यक्ष तथा संयोजकहरुले सम्मान र प्रसंशाका साथ सफलताका साथ नेपानलाई अगाडि बढाएकोमा धन्यबाद दिँदै आगामी दिनहरुमा अझ प्रभावकारी सहयोग प्राप्त गर्ने आशासहित खादा ओडाइ विदाई गर्नुभएको थियो ।

४. निष्कर्ष

नेपानको २५औं वार्षिक साधारणसभा सभ्य र भव्य रुपमा सम्पन्न भएको छ । नयाँ नयाँ विचारहरुलाई समाहित गर्दै नेपानले आफूलाई नेपालको संघीय संरचना अनुसार विकास गरिनुपर्ने र स्थानीय निकायहरुमा आवश्यक परेका विभिन्न नीति तथा योजनाको लागि समन्वय गर्न सकिनेमा विश्वस्त हुदै नयाँ कार्यसमितिको चयन गरी २५औं साधारणसभा सम्पन्न भएको थियो ।

अनुसूची ः

१. तस्वीरहरु ः

Celebrating
25th Year
NEPAN

Celebrating
NEPAN

NEPAN

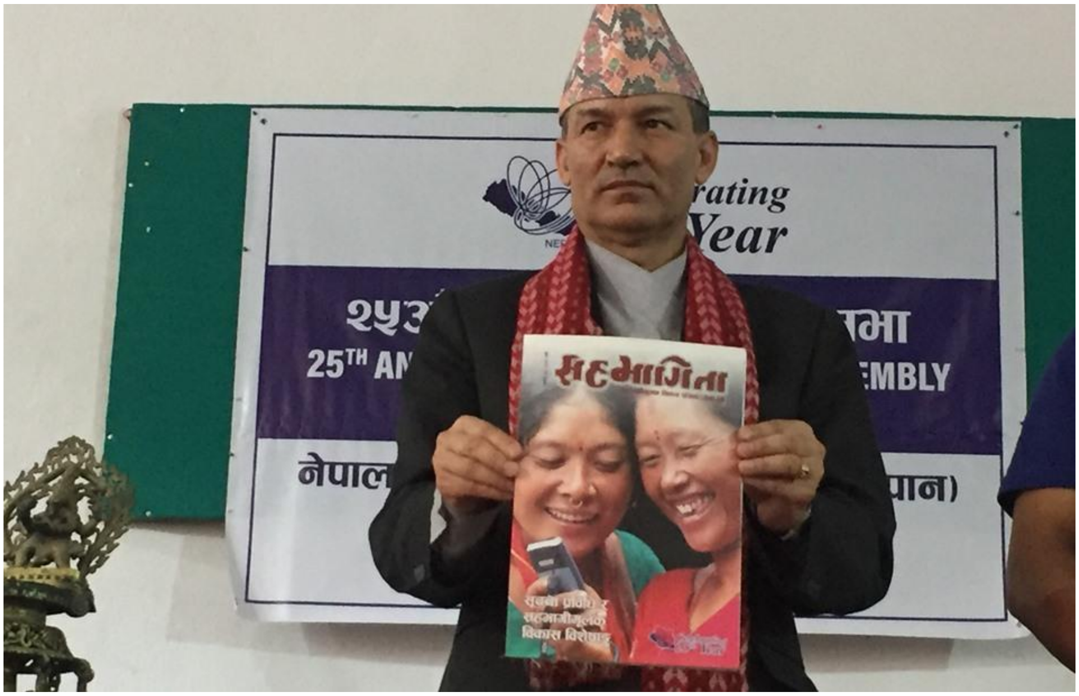
सहभागिता

Celebrating
25th Year
NEPAN

२. प्रगति प्रतिवेदन

नेपाल सहभागीमूलक कार्यसमूह (नेपान)

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

२०७५/०७६ (२०१८/१९)

२५औं साधारणसभामा प्रस्तुत

२१ भदौ, २०७६ (७ सेप्टेम्बर, २०१९),

दोभानटोल, सहयोगीनगर, जनता सडक, कोटेश्वर,, काठमाडौं-३२

आदरणीय नेपान सदस्यज्यूहरू,

नमस्कार,

नेपानको २५औं वार्षिक साधारणसभामा उपस्थित हुनु भएका नेपानका सम्पूर्ण सदस्यहरूमा आर्थिक बर्ष २०७५/०७६ को वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छौं । यो अवसरमा हामी प्रथमतः साधारणसभामा उपस्थित हुनुभएका संस्थाका सम्पूर्ण नेपान सदस्यहरूलाई हार्दिक स्वागत तथा अभिवादन गर्न चाहन्छौं । र, नेपानलाई आजको अवस्थामा ल्याउनमा अमूल्य योगदान दिनुहुने सम्पूर्ण नेपान सदस्यहरू एवम् सहयोगी संस्थाहरूप्रति आभार व्यक्त गर्दछौं । गतः २३ भदौ, २०७५ (९ सेप्टेम्बर २०१८) मा नेपानका अध्यक्ष चेतनाथ कणेलज्यूको अध्यक्षतामा नेपानको २४औं वार्षिक साधारणसभा शंखमूल, काठमाडौंमा सम्पन्न भएको थियो ।

संस्थाको उपलब्ध श्रोत र साधनका आधारमा २४औं साधारणसभा सम्पन्न भएलगत्तै यो २५औं साधारणसभा सम्पन्न हुनुपूर्वका १ वर्षको अवधिमा सम्पन्न गतिविधिहरू र उपलब्धिहरू यस प्रतिवेदनमा संक्षेपमा राख्ने प्रयास गरेका छौं ।

२४औं साधारणसभाबाट पारित नेपानको नयाँ ५ वर्षे रणनीति (२०१८-२०२२) अनुरूप ५ वटा थिमको परिधिमा रही यो प्रतिवेदन तयार पारिएको जानकारी पनि सगर्व गराउन चाहन्छौं । **तल उल्लेखित क्रियाकलापहरूको विस्तृत विवरण Annexes मा हेर्नुहुन अनुरोध छ ।**

खण्ड १

वर्षभरका प्रमुख उपलब्धिहरू

रणनीति १ सुशासन र पारस्परिक जवाफदेहिता अभिवृद्धि (Promoting good governance and mutual accountability)

- एफएचआई ३६० सँगको सहकार्यमा सञ्चालित नागरिक समाजः पारस्परिक जवाफदेहिता परियोजना (CS:MAP) परियोजना सन् २०१७ बाट शुरु भई जुन २०१९ मा सम्पन भएको थियो सो परियोजना मार्फत गत आ.व.मा १४ वटा NGOs लाई उनिहरूको संस्थागत विकासका साथै सुशासन अभिवृद्धि गर्न संचालन गर्ने कृयाकलापको लागि क्षमता अभिबृद्धि गर्ने कार्यमा सहयोग गरेको थियो । क्षमता विकासमा खासगरी advocacy readiness index, organizational capacity assessment, leadership development, social accountability tools, right to information आदि विषयका तालिम तथा मेन्टरिंग प्रदान गरिएको थियो ।
- त्यसैगरि तयार भएका Manuals तथा Reports: advocacy, social accountability, resource mobilization and financial sustainability, facilitation skills, project cycle mgt, resource mobilization training, organizational governance and leadership dev., ARI and OCA reports, project completion reports आदि नेपानले सुशासन र पारस्परिक जवाफदेहिता अभिवृद्धिका लागि गरेको योगदान हो ।
- **Parliament Support Project (PSP/UNDP)** संगको सहकार्यमा नेपानले सेप्टेम्बर, अक्टोबर र नोभेम्बरमा प्रदेशसभाका संसद (प्रदेश १, २, ३, ५, ६) सचिवालयका कर्मचारीहरूलाई प्रतिवेदन लेखन र दस्तावेजीकरण विषयमा उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्नका लागि तीनवटा तालिम सहजीकरण गरेको थियो ।
- **UNICEF सँगको कार्य सम्पन्नः** पाँच वर्षमुनिका बालबालिकाहरूले पाउने बाल अनुदानको बारेमा तीन जिल्ला बभाङ, रौतहट र बाजुराबाट सो अनुदान प्राप्त गर्ने करीव ५३,००० बालबालिकाको अभिभावकको नाम र सम्पर्क नम्बर साथै सोको लागि मूल्याकन तथा अनुगमन ढाँचा बनाएर UNICEF लाई बुझाइ कार्य सम्पन्न गरिएको थियो ।

रणनीति २ मानव अधिकार तथा सामाजिक न्याय प्रवर्द्धन (Enhancing Human Rights and Social Justice)

- विभिन्न फोरमहरूमा (HAMI, GAROP, abroad conference: इरानको तेहरानआदि) नेपान प्रतिनिधिहरूको सहभागिता भई मानव अधिकार तथा सामाजिक न्याय प्रवर्द्धन गर्न सक्रियरुपमा सहभागि भई contribution भएको थियो ।
- नेपान हाल २ अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाको (HAI Global network / Global Alliance for the Rights of Older People) सदस्य भई विभिन्न online छलफल तथा विचार विमर्शमा सहभागि भईरहेको छ ।
- HelpAge International (Regional and UK Office) संग बेलाबखत विभिन्न विषयहरूमा छलफल तथा विचार विमर्श निरन्तर भईरहेको छ जस्ले network विस्तारमा सघाउ पुऱ्याएको छ । र साथै ज्येष्ठ नागरिक केन्द्रित कार्यक्रम चलाउनमा प्राविधिक ज्ञान आदानप्रदान, अन्तर्राष्ट्रिय तालिम तथा गोष्ठीमा अवसर प्राप्त भइरहेको छ ।
- Mott Macdonald संगको साझेदारीमा सप्रोसद्धारा Lead गरेको पूर्णिमा /सम्बोधन परियोजनाले नुवाकोट जिल्लाको तीनवटा गाँउ पालिकामा (तादी, दुप्चेश्वर र शिवपुरी) पछाडि पारिएका वर्गहरूलाई (जेष्ठ नागरिक सहित) विभिन्न कृयाकलापहरू मार्फत जिविकोपार्जन सहज बनाउन सहयोग गरिरहेको छ ।
- जेष्ठ नागरिकहरूको मानव अधिकार सुनिश्चित गर्नको लागि गत आ.व.मा पनि विभिन्न कार्यक्रमा सहभागि हुनुका साथै अर्न्तराष्ट्रिय जेष्ठ नागरिक दिवस NASCIF तथा Ageing Nepal संग सहकार्य गरि मनाईयो । जसले जेष्ठ नागरिकहरूको सवालमा सचेतना अभिबृद्धि भएको छ र वहाँहरूको अधिकार सुनिश्चित गर्न सघाउ पुगेको छ ।
- राष्ट्रिय योजना आयोगद्वारा तयारपार्दै गरिएको १५औं योजना र दीर्घकालीन सोचमा नेपानको तर्फबाट लाभबाट वञ्चित समूहलाई विकासको मूलप्रवाहीकरणमा ल्याउनका लागि विशेष जोड दिनुपर्ने सुझाव अध्यक्ष चेतनाथ कणेलको संयोजकत्वमा गएको नेपानको प्रतिनिधिमण्डलले दिएको थियो ।
- पूर्णिमा/सम्बोधन परियोजनाबाट तयार पारिएको नुवाकोट जिल्लाका ३ वटा गाँउपालिकाहरूका Baseline survey report तयार पारिएको छ ।

रणनीति ३ **सहभागीमूलक विधि, प्रक्रिया र संस्कारको प्रवर्द्धन (Broadening Space for and Understanding of Participation)**

- संस्थाले नियमित प्रकाशित गर्ने जर्नलका **PARTICIAPATION-19** र **सहभागिता-५३** प्रकाशित गरियो ।
- संस्थाले नेपानका पूर्व अध्यक्ष डा. भोलाप्रसाद दाहालको स्मृतिमा वहाँद्धारा लिखित सहभागीमूलक विकाससम्बन्धी आलेखहरूको संगालो **"सहभागीमूलक विकास बहस"** नामक पुस्तक प्रकाशित गरेको छ ।
- **CS:MAP**मार्फत गत आ.व. मा १४ वटा NGOs लाई सुशासन अभिवृद्धि गर्न संचालन गर्ने कृयाकलापको लागि क्षमता अभिबृद्धि गर्ने कार्यमा सहयोग गरि नागरिक समाजको space बढाउन टेवा पुगेको छ ।
- **नेपान र Kathmundu University School of Education (KUSOED) को संयुक्त आयोजना**मा 'नयाँ नेपालको सन्दर्भमा सहभागीमूलक विकास प्रक्रिया' विषयक एक दिने अन्तरक्रियाको आयोजना भएको थियो । शैक्षिक क्षेत्र र विकासकर्मीहरूका ज्ञान र अनुभव आदान प्रदान गर्ने उद्देश्यले आयोजना गरिएको सो कार्यक्रममा आगामी दिनहरूमा नेपालमा के कस्ता योजना र नीतिहरूलाई विकसित गर्न सकिन्छ भन्ने बारेमा निचोड निकालिएको थियो जसले आगामी दिनमा गरिने कार्यक्रमका बारेमा धारणा बनाउन सहयोग पुगेको छ ।
- **प्रसिद्ध विकास लेखन सम्मान स्थापना :** सहभागीमूलक विकासको क्षेत्रमा लेखनमार्फत् योगदान पुऱ्याउने एक जना लेखकलाई वर्षेनि १० हजार रुपैयाँको नगद राशि र सम्मानपत्र प्रदान गर्ने गरी नेपानका अध्यक्ष चेतनाथ कणेलले २०७५ चैतमा नेपानमा स्थापना गरेको रु. १ लाखको अक्षयकोष नेपानबाटै व्यवस्थापन भएको छ । २०७५ को उक्त सम्मान २४ औं साधारणसभाको अवसर पारेर २०७५ भदौ २३ गते लेखक गम्भीरबहादुर हाडालाई प्रदान गरिएको थियो ।
- **भोलाप्रसाद दाहाल स्मृति सम्मान स्थापना :** नेपानका पूर्व अध्यक्ष डा. भोलाप्रसाद दाहालको २०७५ असोज ३० गते अमेरिका भ्रमणका सन्दर्भमा आकस्मिक निधन भएकोले उहाँको दीर्घस्मृतिका लागि नेपानले करिब ३ लाख रुपैयाँको अक्षयकोष स्थापना गरी सोको ब्याजबाट वर्षेनि केही सहभागीमूलक विकासकर्मीहरूलाई सम्मान गर्ने सोच बनाएको छ । हालसम्म विभिन्न सहयोगदाताबाट करिब २ लाख रुपैयाँ जम्मा भइसकेको छ । २०७७ देखि उक्त सम्मान प्रदान गरिने छ । यसको विस्तृत कार्यविधि तयार भइरहेको छ ।
- संस्थाले इ-न्युजलेटर (१०९ देखि ११४) छवटा अंक प्रकाशित गरी सम्पूर्ण नेपान सदस्यहरूका बिच वितरण भयो । यसबाट नेपानले गरेका विभिन्न कृयाकलापका बारेमा नेपान सदस्यहरूलाई जानकारी प्राप्त भएको छ ।
- नेपानले आफनै कार्यालय नेपानघरमा ७ वटा मासिक sharing कार्यक्रमहरू सञ्चालन गऱ्यो । अधिकांश मासिक शेयरिङ छलफल समुदायमा विकासका सवालहरूलाई सहभागीमूलकढंगले सम्बोधन कसरी गर्ने, हालको परिस्थितिमा फोटो तथा भीडीयोले सूचनाहरू कसरी प्रभावकारी रुपमा प्रश्तुत गर्न सकिन्छ भन्नेमा केन्द्रित भए ।

रणनीति ४ **सहभागीमूलक विकासकर्मीहरूको नेटवर्क तथा नेटवर्किङ विस्तार (Expanding the Network)**

- नेपान Global Alliance for the Rights of Older People (GAROP) को सदस्य भई विभिन्न गतिविधिहरूमा जस्तै online meeting, sharing on older people's rights आदिमा संलग्न रहेर contribution गरिरहेको छ ।
- त्यसैगरि HAMI network को सदस्य भई विभिन्न सवालमा विषेश गरि भुकम्प तथा अन्य भवितव्यबाट पिडितहरूको अवस्थाको बारेमा आफ्ना अनुभव तथा धारणाहरू प्रश्तुततर्नुका साथै सम्बद्ध पक्षलाई झकझकाउने काममा लागि परिरहेको छ ।
- Thematic networks dialogue हरूमा participate गरि contribution गरिरहेको छ ।जस्तैः नागरिक समाजको space र नयाँ कानुनको मस्यौदा, governance at local level, rights of women having mental illness आदि ।

रणनीति ५ **नेपानको संस्थागत सुदृढीकरण तथा सदस्य क्षमता अभिबृद्धि (Strengthening NEPAN's Institutional Capacity)**

- नेपानलाई स्रोतकेन्द्रको रुपमा अघि बढाउन आवश्यक पूर्वाधार (आफनै भवन, तालिम हल, र पुस्तकालय) छन् । स्रोत केन्द्रमा ६१ पुस्तकहरू थपिएका छन् र साथै प्रयोगकर्ताहरू साहै न्यून छ (करीव ६ जना) ।
- नेपानद्धारा Appreciative Inquiry तालीम सञ्चालनः Together for Nepal (TFN) को आयोजनामा, PRESBYTERIAN

DISASTER ASSISTANCE को सहयोगमा नेपानले ४ दिने Appreciative Inquiry तालीम मार्च महिनामा आयोजना गरेको थियो ।

- **सहभागिता दिवस सम्पन्नः** सधै झै अप्रील ६ तारिकमा यस वर्ष पनि सहभागिता दिवस मनाईयो ।
- **छलफल कार्यक्रमहरू सम्पन्नः** बिभिन्न मितिमा fund raising committee, पूर्व अध्यक्षज्यूहरू र पूर्व कोअर्डीनेटरज्यूहरूसंग नेपानको श्रोत बृद्धि र समय सान्र्दभिक अवलम्बन गर्नुपर्ने रणनितीहरूमा बहस तथा छलफल कार्यक्रमहरू संचालन गरि रिपोर्ट तयार पारिएको छ र सोहि अनुरुप तत्काल गर्नुपर्ने क्रियाकलापको action plan बनाउन बाँकी रहेको छ ।
- आ. व. २०७५/७६ सम्म **अक्षय-कोषमा** कूल **रु. ५,६८,५३९.००** (पाँच लाख अडसट्ठी हजार पाँचसय उन्चालीस रुपैंया) सञ्चित छ ।

समस्या र चुनौती

- Development space synchronize भएको छ र Fund को लागि धेरै competition गर्नुपर्ने भएको छ ।
- नेपानmember-based organization हो तर सदस्यहरूको व्यस्तताको कारणले नेपानलाई दिने समयको अभाव छ । हरेक सदस्यले वार्षिक ५० घण्टा स्वयम्सेवी दिने भन्ने कुरा पूर्ण लागू हुन सकेको छैन । प्रतिबद्धता जनाउने सदस्यले पनि समयमै काम सम्पन्न गर्न नसक्ने समस्या बढ्दो छ ।
- सहभागीमूलक विकासको दायरा फराकिलो हुँदैजाँदा नेपानले त्यसै अनुरुप आफुलाई अद्यावधिक यथेष्ठरुपले गर्न सकिएको छैन ।
- व्यक्तिगत सदस्यताको तुलनामा संस्थागत सदस्यताको लागि भनेर आवेदन फाराम भर्ने र नवीकरण गर्ने प्रकृया उत्साहप्रद देखिंदैन ।
- संस्थाको कोर गतिविधिहरू गर्न Fund raise गर्ने परिपाटीलाई नियमित र व्यवस्थित बनाउन सकिएको छैन ।
- नेपान व्यावसायिक विकासकर्मीहरूको संस्था भनेर चिनिए पनि विज्ञहरूको परिचालन कम हुँदा बजारमा त्यसै बमोजिम प्रस्तुत हुन नसकेको ।
- नेपानको कार्यालय सञ्चालन र व्यवस्थापकीय खर्च बढ्दै गएको सन्दर्भमा परियोजनाहरू चलाए पनि ओभरहेडबाट धान्न कठिन हुने परिस्थिति देखा पर्दै गएको ।
- नेपान सचिवालयको क्षमता समयानुरूप बढाउन नसकिएको ।
- नेपानका सदस्यहरूलाई प्रदेशको अवधारणाअनुरूप क्षेत्रगत विभाजन, जिम्मेवारी सुम्पने कार्य गर्न नसकिएको ।

अवसर

- स्थानीय सरकारहरूसंगको सहकार्यलाई अगाडि बढाउन सकिएको खण्डमा नेपानका अनुभवहरूलाई स्थानीय स्तरमा पुर्‍याउन सकिने छ ।
- संस्थाको मूल्य, मान्यता र धारणासित मेल खाने संघसंस्थाहरूसंगको Consortium बनाएर अध्ययन-अनुसन्धानका कामहरू गर्न सकिने ।
- संस्थापक, पूर्व कार्यसमिति पदाधिकारीहरू एवम् आजीवन सदस्यको नियमित योगदान (आर्थिकसमेत) लिई कोर कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सम्भावना छ ।
- CS:MAP परियोजना संचालन गर्ने क्रममा विभिन्न संघसंस्थाहरू लगायत स्थानीय सरकारसंगको सहकार्यले नेपानको कार्यक्षेत्रको दायरा बढाएको छ ।
- नयाँ रणनीतिअनुसार जान सकियो भने सहभागितात्मक विकासको क्षेत्रमा अनुसन्धान, पैरवी, तालिम र विचारहरू शेयरिङ नेटवर्किङ प्रकृतिको पहिलो संस्था भएकोले संस्था विकासमा संलग्न विभिन्न व्यक्ति र संस्थाहरूका निम्ति राष्ट्रियतहको साझा चौतारीबनाउने सोच सार्थक हुन सक्छ ।

सिकाइ

- नेपानका सदस्यहरूबाट सरसल्लाह र सुझावहरू थुप्रै प्राप्त हुने तर कार्यान्वयनको पक्षलाई दहिलो बनाउनु पर्ने आवश्यकता छ ।
- सहभागीमूलक विकास पद्दतिका समय सान्दर्भिक तौर-तरिका र औजारहरूका बारेमा थप जानकारी राख्न सकेमा सरकारी र अन्य गैरसरकारी संघसंस्थासितको सम्वन्ध विस्तार हुन सक्छ ।
- संस्थाले अहिलेको सूचना प्रविधि (डिजिटल युग) अनुकूल बनाउन सक्नुपर्छ जसलेगर्दा सचिवालय र सदस्यहरूबीच नियमित र सजिव सम्पर्क हुन सकोस् ।
- नेपान सदस्यहरू स्वयं आफैले आफनो योग्यता, क्षमता र रुचिका आधारमा नेपानको विषयगत समूहरूमा आवद्ध भई कामको लागि अग्रसरता लिनु पनि पर्छ । साथै थोरै प्रतिबद्धता गर्ने, त्यो पूरा गर्नेमा सबैको ध्यान जानु जरुरी छ ।
- नेपानका हरेक सदस्यहरूले Fund raise का निम्ति केहिन केही कृयाकलाप नेपानघरमा लिई आउनुपर्ने देखिन्छ ।
- नेपानमा सम्मान तथा पुरस्कारको संस्कृति, संस्कार तथा प्रावधान बढ्दै गएकोले ती सम्मान तथा पुरस्कारको प्रवर्द्धन, व्यवस्थापन, प्रचार र थप नयाँ स्थापनामा प्रोत्साहनसमेत बढाउँदै जानुपर्ने देखिएको छ ।

भावी कार्यदिशाका लागि केही प्रतिबद्धताहरू

- नेपानका विधान तथा अन्य नियम र कार्यविधिहरूलाई समयानुकूल बनाउने सो अनुरूप यसका रणनीतिक उद्देश्यहरू कार्यान्वयन गर्ने ।
- संस्थाको अक्षयकोष (Trust Fund) वृद्धिका लागि रणनीतिहरू तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
- समसामयिक विषयहरूमा अध्ययन अनुसन्धान, तालिम, गोष्ठीलगायतका क्रियाकलापहरू गर्न संस्थाले Fund raise का लागि विभिन्न तौरतरिका अपनाउने ।
- नेपानको स्रोतकेन्द्रलाई थप व्यवस्थित, वैज्ञानिक र पाठकमैत्री बनाउने ।
- Monthly sharing programme लाई थप प्रभावकारी बनाउन सदस्यहरूको अभिमत बुझी (सर्भे मङ्की मेथड हाल कार्यान्वयनमा रहेको) यसको आधारमा ठोस योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।
- Like- minded संघसंस्था तथा दातृ निकाय/विकास साझेदारहरूसँग निरन्तर सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य स्थापित गर्ने ।

खण्ड २

आगामी वर्षका लागि कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरू

नेपानको नयाँ ५ वर्षे रणनीति (२०१८-२०२२) अनुरूप ५ वटा थिमको परिधिमा रही गत वर्षको अनुभवलाई पनि मध्यनजर गरी आगामी आ.व. (२०७६/७७) का लागि कार्यक्रमगत प्राथमिकताहरू एवम् रणनीतिहरू निम्नानुसार तयार पारिएको कुरा जानकारी गराउन चाहन्छौं ।

रणनीति १: सुशासन र पारस्परिक जवाफदेहिता अभिवृद्धि
(Promoting good governance and mutual accountability)

१.१) सुशासन र पारस्परिक जवाफदेहिता अभिवृद्धि गर्न इलेक्ट्रोनिक र छापा मिडियामार्फत् चेतना फैलाउने (सहभागिता, Participation, Newsletter, Website आदि) ।
१.२) केही स्थानीय सरकार तथा नागरिक समाजका संस्थाहरूलाई सुशासनको क्षेत्रमा काम गर्न सहयोग/सहजीकरण गर्ने ।
१.३) सुशासन र जवाफदेहितालाई बढावा दिनका लागि नेपानको श्रोत केन्द्रलाई सुदृढ गर्ने ।
१.४) ज्येष्ठ नागरिकका सवालमा काम गर्ने संस्थाहरूसंग मिलेर पारस्परिक जवाफदेहितासम्बन्धी गोष्ठीहरू संचालन गर्ने ।
१.५) सुशासन र पारस्परिक जवाफदेहिता अभिवृद्धि गर्न नेपानले क्षमता अभिवृद्धि गरेका संस्थाहरूलगायत अन्य विभिन्न संघसंस्थाहरूसंग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।
१.६) स्थानीय सरकार/पालिकाहरूका (नगर तथा गाउँ) सफल अभ्यासका Case stories तयार गरी प्रकाशित गर्ने ।

रणनीति २ : मानव अधिकार तथा सामाजिक न्याय प्रवर्द्धन
(Enhancing Human Rights and Social Justice)

२.१) नेपालको संविधानमा ज्येष्ठ नागरिकको विषयमा भएको व्यवस्था, ज्येष्ठ नागरिक सम्वन्धी प्रचलित ऐन नियमको कार्यान्वयन विषयमा ज्येष्ठ नागरिक समुहहरूलाई अभिमूखीकरण गर्ने ।
२.२) ज्येष्ठ नागरिक लगायत मानव अधिकारसँग सम्बन्धित दिवस मनाउने ।
२.३) समाजमा योगदान पुऱ्याएका ज्येष्ठ नागरिकहरूको Case stories लेख्ने तथा भिडियो बनाउने ।
२.४) विपद्‌बाटबाट प्रभावित ज्येष्ठ नागरिकहरूको सवालमा अन्य संघसंस्थाहरूसंगको सहकार्यमा अर्न्तक्रिया तथा छलफल गर्ने ।

रणनीति ३ : सहभागीमूलक विधि, प्रक्रिया र संस्कारको प्रवर्द्धन
(Broadening Space for and Understanding of Participation)

३.१) सहभागिता, PARTICIPATION, ई-न्युजलेटर, पोष्टर आदि प्रकाशन र वितरण गर्ने ।
३.२) सहभागीमूलक विकास र सुशासन विषयमा पुस्तकहरू प्रकाशन गर्ने
३.३) मासिक सेयरिङ कार्यक्रमएवं विशेष अन्तरक्रियाहरू आयोजना गर्ने ।
३.४) राष्ट्रिय अभियान र विशेष दिवसहरूमा सहभागी हुने
३.५) रेडियो तथा टि.भी. कार्यक्रम, युट्युब भिडियोहरू तयार तथा प्रसार गर्ने
३.६) सहभागीमूलक विधि, प्रक्रिया विषयमा विशेष गोष्ठी र तालिमहरू गर्ने जसमा युवा पुस्तालाई बढी संलग्न गराउने ।

रणनीति ४: सहभागीमूलक विकासकर्मीहरूको नेटवर्क तथा नेटवर्किङ विस्तार
(Expanding the Networks)

४.१) नेपानका विधान लगायतका सदस्यसँग सम्बद्ध नीति तथा प्रावधानहरूलाई समयानुकूल बनाउने ।
४.२) समावेशितालाई प्राथमिकतामा राख्दै नयाँ (व्यक्तिगत तथा संस्थागत) सदस्यता वितरण गर्ने ।
४.३) कम्तीमा २ वटा Province मा Network विस्तार गर्ने ।
४.४) नेपान सदस्य रहेका विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय नेटवर्कहरू (HAI Global Network, GAROP, HAMI) तथा अन्य नेटवर्क एवम् महासंघहरूसंग निरन्तर समन्वय, सम्बन्ध र सहकार्य विस्तार गर्ने ।
४.५) युवासम्बद्ध संस्था तथा तथा विश्वविद्यालय एवम् कलेजहरूसँग समन्वय गरी संयुक्त कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

रणनीति ५: नेपानको संस्थागत सुदृढीकरण तथा सदस्य क्षमता अभिवृद्धि
(Strengthening NEPAN's Institutional Capacity)

५.१) नेपानजस्ता अन्य संस्थाहरूसंग (राष्ट्रिय तथा अर्न्तराष्ट्रिय) तेस्रो र ठाडो सम्बन्ध विस्तार गर्ने, ।
५.२) वार्षिक साधारणसभा (AGCM) तथा Sharing programmes गर्ने ।
५.३) नियमित बैठक तथा अन्य Thematic बैठक संचालन गर्ने
५.४) नेपान ब्रान्ड (Brand Promotion) को लागि T-shirt, Cap, Souvenirs आदि Products निकाल्ने ।
५.५) कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि, नेपानको रणनीति समीक्षा, नेपानका नीति परिमार्जन गर्ने ।
५.६) नेपानको २५औं वर्षगाँठ विशेष कार्यक्रम (सहभागिता दिवस समेत) आयोजना गर्ने ।
५.७) Fund raise का लागि विशेष कार्यक्रमहरू गर्ने ।
५.८) नेपानमा स्थापित पुरस्कार (प्रसिद्ध लेखन, भोला स्मति) तथा सम्मान कोषहरूको सुव्यवस्थापन गरी अन्य थप गर्नेतर्फ पनि पहल गर्ने ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनका रणनीति तथा कार्यनीतिहरू

क) गतिविधिहरू कार्यान्वयन गर्दा Value for money लाई विचार गरिने ।
ख) संस्थाको नियमित क्रियाकलापलाई परियोजनाको क्रियाकलापसँग मिलाएर कार्यान्वयन गर्ने ।
ग) समन्वय र सहकार्यबाट कामहरू गरिने ।
घ) सदस्यहरूको परिचालनमा जोड दिई योगदानको स्पष्ट अभिलेख राखी यथोचित कदर गर्ने पारिपाटीमा जोड दिइने ।
ङ) आवश्यकताअनुसार स्वयम्सेवक र इन्टर्नहरूबाट केही जनशक्तिको अभाव पूर्ति गरिने ।
च) विशेष कार्यका लागि वाह्य दक्ष/योग्य जनशक्तिको समेत परिचालन गरिने ।
छ) पूर्व अध्यक्षहरूसमेतको पहल र अगुवाइमा Fund Raising अभियान चलाइने ।
ज) नेपान-घरमा गर्न बाँकी रहेका कार्यहरू सम्पन्न गरी घर सुन्दरता (ब्युटिफिकेसन) मा पनि जोड दिइने ।
झ) नेपानका कार्यहरूलाई बढीभन्दा बढी अनलाइन, भर्चुअल र डिजिटाइज्ड गरिने ।

उपसंहार

पच्चीस बर्ष अगाडि सहभागीमूलक विकासलाई प्रवर्द्धन गर्ने उद्धेश्यका साथ नेपानको स्थापना भएको हो । यो वर्ष हामीहरू नेपानको २५ औं वर्ष मनाउँदै छौं ।

नेपानजस्तो सदस्यमा आधारित नेटवर्क संस्थाका सदस्यहरू संस्थाप्रति प्रतिबद्ध भएनन् भने र योगदान पुऱ्याएनन् भने संस्था दिगोरूपमा चलाउन कठिन हुन्छ । हाम्रा अग्रजहरूले विगतमा नेपानका लागि योगदान गरेको कारणले नै नेपान अहिलेको अवस्थामा आइपुगेको हो । साथै समय र परिस्थितिअनुसार नेपानको विधान र यसका संरचनालाई पनि समयानुकूल परिवर्तन गर्दै जानुपर्ने हुन्छ ।

नेपानजस्तो संस्थाको आवश्यकता हाल मुलुकमा संघीय प्रणाली लागू भएपछि संघ, प्रदेश र गाउँ/नगरपालिका तहसम्म सुशासन र सामाजिक जवाफदेहिताको सवालमा हातेमालो गर्नको लागि झन् महत्वपूर्ण हुन्छ । संस्थाका गतिविधिलाई अगाडि बढाउन आर्थिक स्रोतको जरुरत पर्ने र अहिले Fund raise को लागि गैसस क्षेत्रलाई साह्रै कठिन र प्रतिस्पर्धी अवस्था सिर्जना हुँदै गएकोले यहाँहरूको विशेष सक्रियता र सहयोगको निकै नै खाँचो छ । तसर्थ आउनुहोस्, नेपानका लक्ष्य तथा उद्देश्यहरू हासिल गर्ने कार्यमा हामीहरू आ-आफनो ठाउँबाट जुटौं, योगदान गरौं ।

धन्यवाद ।

उषा अर्याल दाहाल

कार्यकारी निर्देशक (पदेन सचिव), नेपान सचिवालय

रिपोर्ट तयारी सहयोग : आशिष पाठक, तुलसी सापकोटा र नेपान परियोजना टिम (गोविन्द पौडेल, दिवेश सायमी, चन्द्र सर्तुङ्गे मगर, जुन महत)

विशेष आभार : अध्यक्ष चेतनाथ कणेल, कोषाध्यक्ष तेज सुनार तथा कार्यसमितिका सम्पूर्ण पदाधिकारीज्यूहरू ।

●●

खण्ड ३ : अनुसूचीहरू

(Annexes)

Annex 1: Detailed Progress Report (with activity-details): FY 2075/076 (2018/ 2019)

Annex 2: Approved Programme/Activities and Budget: FY 2075/076 (2018/ 2019)
NOTE: *Audit Report of 2075/76 (2018/19): Attached separately.*

Annex 3: Proposed Programme/Activities and Budget: FY 2076/077 (2019/ 2020)

३. वित्तिय प्रतिवेदन २०७५/७६ २०७६/७७

Nepal Participatory Action Network (NEPAN
Kathmandu, Nepal
Budget & Program of FY 2075/076 & 076/077

INCOME

A. Internal Sources

S.No.	Particulars	Actual Budget for FY 2075/76	Actual Income
	Bank balance as of Sharawan 2075	1,820,000	858,668.00
1	Bank Interest (saving and Fixed deposit)	75,000	91,926.00
2	Membership Renewal/Fees/Forms Sale	90,000	67,800.00
3	Trust fund collection	100,000	562,081.00
4	Sale of Sahabhagita & Participation Magazine	10,000	150.00
5	Member contribution	500,000	238,970.00
6	Other Income from non members	500,000	531,082.00
7	Bhola Smitri Fund		167,452.00
	Sub-Total (a)	**1,275,000.00**	**1,659,461.00**
10	Support from HAIN/Other		23,672.00
11	Suppport from NASCIF		53,000.00
12	Support from UNICEF for staff salary	160,000	
13	Support from fhi360 for staff salary	185,000	273,640.00
14	Support from Trainings	200,000	
15	Together for Nepal		140,000.00
16	Support form UNDP		357,000.00
	Sub-Total (b)	**545,000**	**847,312**
	Total Internal sources	**3,640,000**	**3,365,441**
B.	**External Sources**		
1	*Activities:*		
Strategy-1 Promoting Good Governance and Mutual Accountability			
1.1	Fhi360-CS:MAP	6,272,278	5,512,064.00
1.2	Sambodhan	2,637,958	2,620,000.00
Strategy-2 Enhancing Human Rights and Social Justice			
2.1	Unicef-Strengthening the Monitoring and Evaluation Framework for the Child Grant	4,049,177	4,049,177.00
2.2	IOM-Research on women Migration on foreign		
Strategy-3 Broadening Space for and Understanding of Participation			
3.1	Trainings	600,000.0	140,000.00
Strategic-2&4 Human Rights & the social justice and Network Expanded			
2.3	New Potential Project	5,000,000	357,000.00
	Total External sources	**18,559,413**	**12,678,241**
	Grand Total Income (A+B)	**22,199,413**	**16,043,682**

EXPENSES

A. Core Administrative Expenditure

S.N	Particulars	Proposed Budget for FY 2075/76	Expenses
A.1	**CORE ADMINISTRATION EXPENDITURE:**		
1	***Salary & Benefit***		
1.1	Executive Director	665,288	496,660.00
1.2	Accountant & Admin. Assistant	241,087	241,085.00
1.3	Program Officer/ Volunteers	248,183	287,413.00
1.4	Office Helper	88,200	81,900.00
1.4	NEPAN Staff Provident Fund	106,578	91,213.00
1.5	Gratuity	88,812	76,263.00
1.6	Insurance	15,000	9,751.00
	Sub Total:	**1,453,148**	**1,284,285**
2	**Service Charges**		
2.1	Stationary & Printing	24,000	63,440.00
2.2	Electricity	18,000	5,150.00
2.3	Water	20,000	7,200.00
2.4	Telephone & Internet	50,000	30,383.00
2.5	Postage & Stamps	15,000	
2.6	Sewage	6,000	1,000.00
2.7	Books	10,000	850.00
	Sub Total:	***143,000***	***108,023***
3	**Maintenance & Software Upgrading**		
3.1	Nepan Ghar Renovation	100,000	28,502
3.2	Repair Office Equipment	25,000	20,540
3.3	Repair IT related equipment	20,000	
	Sub Total:	***145,000***	***49,042***
4	***Other overheads***		
4.1	Advertisement/Publicity	10,000.00	2,260.00
4.2	Audit Fee	35,000.00	39,550.00
4.3	Bank Charges	2,000.00	4,297.00
4.4	Fuel & Transportation	44,852.00	31,700.00
4.7	Registration & Renewal	50,000.00	28,808.00
4.8	Depreciation/ Loss on Sale of Assets		
4.9	Insurance of Office Vehicle		
	Sub Total:	**433,052**	**181,001**
5	***Fixed Assets/Items***		
5.1	Chairs & Others	50,000	-
5.2	Land & Building		
	Sub-Total of A	**2,224,200**	**1,622,351**

B. CORE PROGRAM EXPENDITURE

S.N	Particulars	Budget for FY 2075/76	
Strategy-1 Promoting Good Governance and Mutual Accountability			
1.1	Capacity development of local governments/CSOs on good governance/SA tools		
1.2	Awarness activities on roles and responsibilities of CSOs through electronic and print media	28,000	
1.3	Assessment and documentation of ICT/APPs used	500,000	
1.4	OPAs	55,000	
1.5	Faciliate local governments for participatory profiling and planning	50,000	299,450.00
1.6	Handbook on people centric development process (with local government federations)	100,000	
1.7	Participatory /Workshop with NASIF and others	100,000	7,665.00
1.8	Products and Distribute knowledge base products		
Sub-Total		**833,000**	**307,115**
Strategy-2 Enhancing Human Rights and Social Justice			
2.3	Orientation on Nepal Constitution and other legal provision to OPAs	50,000	
2.2	Advocacy/Promotional programs of Older People and Human Rights days	50,000	28,600.00
2.1	Development of M&E Framework on social security/Child		
2.3	Collabrate with different partners/CSOs working for disaster victims (seniors citizens and	500,000	
2.4	Participatory video making with seniors citizens		
2.5	Promotional material on safe migration and anti-trafficking campaigns		
2.6	Days Celebration		
Sub-Total		**600,000**	**28,600**
Strategy-3 Broadening Space for and Understanding of Participation			
3.1	National Training /workshop/conference on partic	*300000*	1,270.00
3.2	Communication and information flow to NEPAN Members/Development workers (E-Letter,	5,000	
3.2	Sahabhagita Magazine(2 issues)	100,000	94,920.00
3.3	Participation Magazine(1 issue)	100,000	106,785.00
3.4	Publication of participatory tools and techniques(2 books)	100,000	
3.6	Poster Publication (1)	30,000	
3.9	Monthly Sharing/Special Sharing (12)	17,000	500.00
3.10	Participation in national campaigns and events	10,000	
3.11	Workshop on ICT and development (GIS,SPSS, PRA, Tablet Survey training and documentation)	200,000	
3.12	Media Orientation/Mobilisation	20,000	
5.13	Radio/TV program	40,000	
5.14	Promote Participatory approach among youths		
5.15	Publication of collection of article on participatory development		
Sub-Total		**922,000**	**203,475**
Strategy-4 Expanding the Networks			
4.2	2 provinces)	50,000	
4.3	Federations	20,000	
Sub-Total		**70,000**	-
Strategy 5-Strengthing Institutional Capacity of NEPAN			
5.1	Revision of NEPAN Constitution and other	30,000	
5.2	Sharing	150,000	162,202.00
5.3	Interaction with Inst. Members/Partners	20,000	
5.4	EC Meeting & Working Committee Meetings	15,000	11,540.00
5.5	Resource Center development	50,000	
5.6	Document/Proposal Preparation for Resource mol	10,000	38,980.00
5.7	Writeshop on Participartory development issues	150,000	
5.8	Fund Raising Skills training/workshop with NEPA	200,000	119,000.00
5.90	NEPAN Strategy development/review	10,000	53,040.00
5.10	Training to staff for capacity development	50,000	32,672.00
5.11	NEPAN Website update/upgrade	14,000	
5.12	Promoting Trust Fund	400,000	
5.13	Participation on International events on themes	100,000	
5.14	Reward for Member		21,711.00
5.15	ED Recritment		1,150.00
5.16	Promote Brand awarwance/ advocacy through T Shirt CAP		
5.17	Online publication of Sahabhagita, Participation E Newsletter		
5.18	NEPAN Day/ 25th year celebration		
	Sub total	**1,199,000**	**440,295**
Sub-Total of B		**3,624,000**	**979,485**
Sub-Total of A+B		**5,848,200**	**2,601,836**

C. PARTNER/DONOR'S ACTIVITIES

1	*Activities:*		
Strategy-1 Promoting Good Governance and Mutual Accountability			
1.1	Fhi360-CS:MAP	6,272,278	5,628,207
1.2	Sambodhan	2,637,958	2,353,031
1.3	Capacity Development on municipality		
Strategy-2 Enhancing Human Rights and Social Justice			
2.1	Unicef-Strengthening the Monitoring and Evaluation Framework for the Child Grant	4,049,177	4,049,177
2.2	Securing the rights of margialised older people		
Strategy -3 Broadening Space for and Understanding of Participation			
3.1	Trainings	600,000.0	-
3.2	New Potential Project on Climate Change		
Strategic-2&4 Human Rights & the social justice and Network Expanded			
2.3	New Potential Project	5,000,000	
Sub Total of C		**18,559,413**	**12,030,415**
Total Income		**22,199,413**	**16,043,682**
Grand total Expenses (A+B+C)		**24,407,613**	**14,632,251**

४. सम्मान तथा प्रसँशा पत्रका नमुनाहरु :

Celebrating 25th Year

Nepal Participatory Action Network (NEPAN)

NEPAN-Ghar, Sahayoginagar, Koteshwor, Kathmandu-32, Nepal

CERTIFICATE OF ACKNOWLEDGEMENT

This certificate is presented to

MR. CHET NATH KANEL

for

his commendable voluntary contribution to Nepal Participatory Action Network (NEPAN) as **Chairperson** during **2017-2019**

....
Ms. Usha Aryal Dahal
Executive Director

....
Mr. Krishna Hari Baskota
(Chief Guest)
Chief Commissioner
National Information Commission

7th September, 2019

Celebrating 25th Year

Nepal Participatory Action Network (NEPAN)

NEPAN-Ghar, Sahayoginagar, Koteshwor, Kathmandu-32, Nepal

CERTIFICATE OF AWARD

This Prasiddha Participatory Development Writer Award is awarded to

DR. BISHNU RAJ UPRETI

for

his commendable writing contributions to Nepal Participatory Action Network (NEPAN). NEPAN acknowledges your work and encourages the arrival of such writings in the future too.

....
Ms Usha Aryal Dahal
Executive Director

....
Mr. Chet Nath Kanel
Chairperson

....
Mr. Krishna Hari Baskota
(Chief Guest)
Chief Commissioner
National Information Commission

7th September, 2019

५. Banner of the 25 AGCM

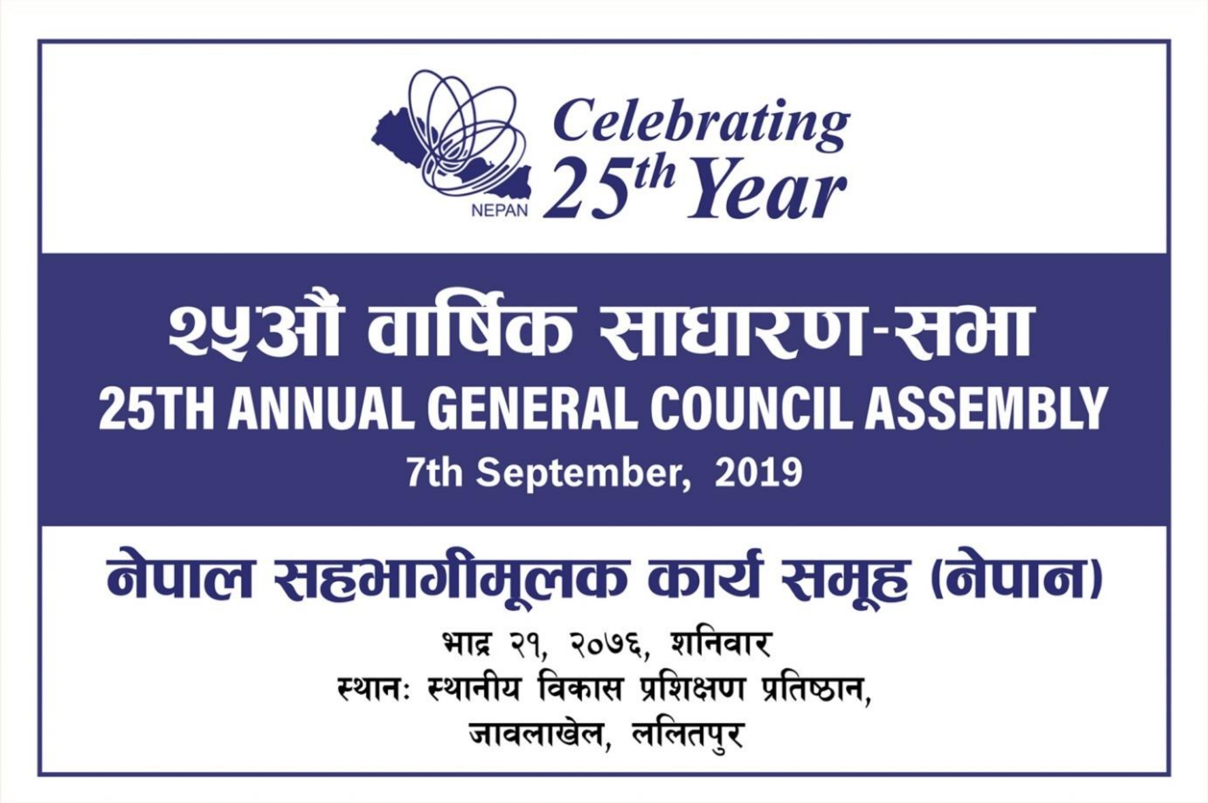

छापामा नेपाल

https://baahrakhari.com/news-details/214511/2019-09-07?fbclid=IwAR3UIvj4Wz7xnqwLRLRcTpbKXfNxKn0P5AavDpdWYeaiRIVp4Hhxs6X2vdY

http://www.onlineradionepal.gov.np/2019/09/07/12194.html?fbclid=IwAR0lSQmAuuhwHF3eNIm9DvP4Wl7DaSmb8d64HfS3gx2jrhqMGwwabLyFITs

https://npkhabar24.com/archives/112677?fbclid=IwAR0QQDCO5CD9zSH3makssJC7yZfsD_57ZegB_Y_LB2VPR4Myflbu18pKePo

https://baahrakhari.com/news-details/214139/2019-09-05?fbclid=IwAR0s1q686Z5e-4cEViVLs99XrYlzymjEXc4uxcrs-iwOr8rfQ68wv2VFs2Y